رابطه بین مهارت های زندگی خلاقیت و سازگاری اجتماعی در بین دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی شهرستان دشتستان

نازخاتون علی پناه رودبار[1]، فاطمه خواجه آزاد [2]، مریم نوری زاده [3]

۱-آموزگار پایه پنجم مقطع ابتدایی ،اداره آموزش و پرورش شهرستان دشتستان

۲- آموزگار پایه اول مقطع ابتدایی ،اداره آموزش و پرورش شهرستان دشتستان

۳- آموزگار پایه سوم مقطع ابتدایی ،اداره آموزش و پرورش شهرستان دشتستان

چکیده

هدف از پژوهش حاضر رابطه بین مهارت های زندگی، خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی شهرستان دشتستان می باشد. روش پژوهش حاضر، تحقیق توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر را کل دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی شهرستان دشتستان که شامل ۲۰۲۰۰ نفر می‌باشند تشکیل می‌دهند. حجم نمونه این پژوهش برابر با ۳۵۷ نفر می باشد که از طریق روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای بدست آمده است. ابزارهای جمع آوری اطلاعات در این تحقیق پرسشنامه های استاندارد پرسشنامه مهارت های زندگی ساعتچی، خلاقیت عابدی، و پرسشنامه سازگاری اجتماعی کیم می باشد. نتایج نشان داد متغیر های مهارت های زندگی و خلاقیت به ترتیب بهترین پیش بینی کننده های متغیر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی محسوب می شوند. همچنین بین متغیر خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی رابطه معنی دار مشاهده شد. علاوه بر این مشخص شد که بین متغیر خلاقیت و سازگاری اجتماعی و بین متغیر مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی ارتباط معناداری وجود دارد. در بین دانش آموزان دیده شد که ابعاد خلاقیت بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی ارتباط معناداری دارند. بعد ابتکار بهترین پیش بینی کننده متغیر یعنی سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی محسوب شد.

کلید واژه‌ها: مهارت های زندگی، خلاقیت، سازگاری اجتماعی. دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی شهرستان دشتستان

مقدمه

در تشریح ابعاد مساله باید گفت مهارتهای زندگی ، توانایی های روانی، اجتماعی برای رفتار انطباقی و موثر هستند که افراد را قادر می سازند تا به طور موثرتری با مقتضیات و چالش های زندگی روزمره مقابله کنند. قلمرو مهارت های زندگی حداقل شامل : مهارت های فردی ، مهارت های ارتباطی ، مهارت های روابط بین فردی، مهارت های شناختی، مهارت های اجتماعی مهارت های معنوی و اخلاقی و ... دانست. امروزه علی رغم ایجاد تغییرات عمیق فرهنگی در شیوه های زندگی ، بسیاری از افراد در رویارویی با مسائل زندگی فاقد توانایی های لازم و اساسی اند و همین امر آنان را در مواجهه با مسائل و مشکلات زندگی روزمره و مقتضیات آن آسیب پذیر نموده است (عبداللهی ، ۱۳۸۳ : ۲۱).

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

خلق فکر، ایده و مفاهیم نو همواره اساس اختراعات، اکتشافات و پیدایش راههای مناسب برای حل مسائل و مشکلات در زندگی انسان به شمار می آیند . جوامع پیشرفته و متمدن گذشته وحال پیوسته به ارزش و اهمیت این جنبه از توانائیها ی ذهنی و فکری انسان توجه نموده و در صدد تقویت آن برآمده و از این طریق به توسعه ، رفاه ، ترقی و خوشبختی نائل آمده اند. چراکه بقول ارسطو " ابتکار یگانه عامل موثر در پیشرفت انسان به شمار می آید. به این ترتیب ضعیف بودن فرآیند بروز خلاقیت ها در جوامع عقب مانده نیز موجب بدبختی ، فقر و فلاکت خواهد بود. خلاقیت عبارت است از مجموعه توانائیها و خصیصه های که منجر به تولید آثار منحصربه فرد می شود مهم ترین این ویژگیها تفکر واگراست. درحقیقت فرد خلاق کسی است که از ذهنی جستجوگر وآفریینده برخوردار باشد. فرهنگ وبستر (۱۹۵۳) خلاقیت را مترادف اصطلاحاتی مانند اکتشاف ، اختراع ، ابداع و نوآوری آورده و کلمه خلاقیت را به معنی بوجود آوردن تعریف کرده است (دائمی ، ۱۳۸۳: ۲۳).

هویت ، عبارت از مجموعه خصوصیات و مشخصات اساسی اجتماعی، فرهنگی، روانی، فلسفی، زیستی و تاریخی همسان است که به رسایی و روانی بر ماهیت یا ذات گروه، به معنی یگانگی یا همانندی اعضای آن با یکدیگر، دلالت کند و آنها را در یک طرف زمانی و مکانی معین به طور مشخص و قابل قبول و آگاهانه از سایر گروه‌ها و افراد متعلق به آنها متمایز سازد. بحران هویت هنگامی رخ خواهد داد که شخص فاقد توانایی لازم جهت ایفای نقشی را که جامعه از او انتظار دارد ، انجام دهد . شخصی که فاقد یک هویت متشکل است در خلال زندگی با مشکلات متعددی مواجه خواهد شد . هر فرد آدمی مایل است به اینکه هویت خاصی داشته باشد ، از این روی می‌کوشد که خویشتن را دریابد و بشناسد (روحانی ، ۱۳۸۸ : ۲۹).

در لغت نامه دهخدا، سازگاری، موافقت در کار، حسن سلوک و در مقابل ناسازگاری، بدسلوکی، بدرفتاری و سازگاری نکردن معنی شده است.: وقتی می گوییم فردی سازگار است که پاسخ هایی که او را به تعامل با محیطش قادر می کند آموخته باشد و به طریقی قابل قبول اعضای جامعه خود رفتار کند تا نیازهایی در او ارضا شود. تطابق یا سازگاری اجتماعی که بطور کلی سازگار شدن با حیات جمعی است از مهم ترین اصول در بررسی رفتار اجتماعی انسان است. سازگاری اجتماعی به پذیرش و انجام رفتار و کردار مناسب و موافق محیط و تغییرات محیطی اشاره دارد زمانی که می گوییم شخصی با دیگران سازش دارد یعنی با دیگران تشریک مساعی دارد و خود را با محیط اطراف وفق می دهد . سازش زمانی معنی دارد که رابطه انسان را با اجتماع اش مورد قضاوت

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

قرار دهیم. انسانی را سازگار تلقی می کنیم که مسائل منطقی و رفتار منطقی دیگران را قبول کند و اگر در محیطی نمی تواند سازش داشته باشد، محیط دیگری برایش وجود داشته باشد (سمواتیان ، ۱۳۸۳ : ۹).

بنابراین با توجه به بررسی رابطه بین مهارت های زندگی، خلاقیت با سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان در این رساله به مطالعه ی رابطه بین این متغیرها پرداخته می شود و سؤال اصلی در این تحقیق به این صورت مطرح است که بین مهارت های زندگی، خلاقیت با سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان تا چه اندازه رابطه معنادار وجود دارد؟ و چگونه می توان با بکارگیری مهارتهای زندگی صحیح، خلاقیت، احساس هویت و سازگاری اجتماعی به رشد تربیت فرزندان کمک کرد؟

فرضیه‌های تحقیق

فرضیه اصلی:

بین مهارت های زندگی، خلاقیت و احساس هویت با سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

فرضیه های فرعی:

۱- بین خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه معنی داری وجود دارد.

۲- بین مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی رابطه معنی داری وجود دارد.

۳- بین ابعاد خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

۴- بین ابعاد مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

پیشینه پژوهش

عاشوری نژاد و همکاران (۱۴۰۳) طی تحقیق با عنوان بررسی جایگاه آموزش مهارتهای زندگی به سبک زندگی اسلامی از دیدگاه حضرت علی (ع) با استفاده از نهج البلاغه عنوان نمود مهارتهای زندگی مجموعه مهارتهایی هستند که به منظور افزایش توانایی های فرد در سازگاری روانی – اجتماعی وارتقای بهداشت روان و ایجاد رفتار مثبت و مفید صورت می پذیرد . پژوهشگران و دانشمندان علوم اجتماعی و علوم رفتاری در دنیای معاصر تلاش نموده اند با توسعه آموزش مهارتهای زندگی گامی مفید و مؤثر در دست یابی به جامعه آری از خطر آسیبهای روانی و اجتماعی بردارند . حال آن که تأمل در توصیه های امیر مؤمنان حضرت علی (ع) بیانگر این حقیقت است که قرن ها قبل از دست یابی علوم بشری به این نیاز انسانی ، توجه به این مهم در توصیه ها، خطبه ها و نامه های این امام همام که برگرفته از علوم الهی ارائه دهنده بهترین راهکارها برای سعادت نسل بشر است به زیباترین و بلیغ ترین زبان بیان شده است.

ابوذری (۱۴۰۳) در مقاله خود با عنوان بررسی رابطه مهارت های زندگی و احساس هویت در بین دانش آموزان دختر مقطع متوسطه اهواز نشان داد که بین ابعاد مهارت های زندگی و احساس هویت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

محبی و همکاران (۱۴۰۲) در تحقیقی با عنوان رابطهٔ بین سازگاری اجتماعی با رشد مهارت‌های اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پسر و دختر پایه‌های چهارم و پنجم ابتدایی شهرستان الیگودرز پرداخت. آزمودنی‌ها ۲۸۹ دانش‌آموزان (۱۴۷پسر و ۱۴۲دختر) بودند که با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. نتایج نشان داد که بین سازگاری اجتماعی اعضای خانواده با رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان پسر همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه از بین حیطه‌های هشتگانهٔ سازگاری عاطفی خانواده، بهترین پیش‌بینی‌کننده‌های رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان پسر را وجود احساس امنیت در خانواده و در مورد دانش‌آموزان دختر، محبت کردن و تجارب مشترک با والدین نشان داد.

احمدی (۱۴۰۲) در تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر مهارت های زندگی بر خلاقیت دانش آموزان دبیرستانی شهرستان کازرون نشان داد بین متغیرهای مهارتهای زندگی و حل مساله، تصمیم گیری، تفکر خلاق و انتقادی، روابط بین فردی، مقابله با استرس و خودآگاهی در دانش آموزان رابطه معناداری وجود دارد.

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

جاگرانی (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان نقش آموزش و پرورش در ارتقاء مهارتهای زندگی اظهار داشت از آنجا که افراد، بویژه قشر جوان و نوجوان و دانشجویان به لحاظ حساسیت دورا ن رشد و تحول و شرایط بحرانی این دوره با مشکلا ت، فشارها و چالشهای زیادی رو به رو می شوند و در رویارویی با این مسائل فاقد توانایی های لازم و اساسی هستند، همین امر آنها را در مواجهه با مشکلات زندگی و مقتضیات آن آسیب پذیر می کند؛ دانشگاهها و مدارس و سایر مؤسسات که به نحوی با آموزش و پرورش قشر جوان و نوجوان سر و کار دارند و مسؤولیت تغذیه، پشتیبانی و حمایت ذهنی، روانی و اجتماعی آنان را به عهده دارند لازم است که با آموزش و پرورش این مهارتها، قدرت سازگاری با مشکلات، رفتار مثبت و کار آمد را در آنان افزایش دهند، تا اینکه قادر شوند بدون اینکه به خود یا دیگران صدمه وارد نمایند مسؤولیت های مربوط به نقش اجتماعی خود را بپذیرند و در برابر مسائل و مشکلات به شکل مؤثر عمل نمایند.

دلربا (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان مهارت توانایی روابط بین فردی اظهار داشت مهارت توانایی روابط بین فردی به توانایی ایجاد روابط بین فردی مثبت و موثر فرد با دیگران کمک می کند. یکی از این موارد، توانایی ایجاد و ابقای روابط دوستانه است که در سلامت روانی و اجتماعی، برقراری روابط گرم خانوادگی بعنوان یک منبع مهم حمایت اجتماعی و قطع روابط اجتماعی ناسالم نقش بسیار مهمی دارد. این مهارت برای برقراری موثر لازم است و منجر به برقراری روابط صمیمانه و تسهیل در ایجاد روابط بین گروهها و صمیمیت بین فردی می شود. این مهارت اغلب در اوایل زندگی از والدین و دیگر اعضای خانواده آموخته می شود. آموزش این مهارت فقط منجر به فراگیری ارتباط بین فردی نمی شود بلکه منجر به افزایش عزت نفس و خود پنداره مثبت در فرد می شود اینکه فرد چگونه خودش را درک می کند تحت تاثیر نوع ارتباط با دیگران و نوع ارتباط دیگران با اوست.

شریف و همکاران (۱۴۰۰) طی تحقیقی با عنوان بررسی تحقیق حاضر برای بررسی رابطه پایگاه هویت و ویژگی های شخصیتی و تعیین اثر احتمالی ویژگیهای شخصیتی بر چگونگی شکل‌گیری هویت طرح‌ریزی و انجام شده است. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که همبستگی معناداری بین برخی از ویژگیهای شخصیتی و پایگاههای هویت وجود دارد و افراد گروه بالا و پایین عوامل شخصیتی کتل تفاوت معناداری در نمرات پایگاههای هویت نشان دادند. در این تحقیق همچنین بین پایگاههای هویت و متغیرهای ترتیب تولد، وضعیت تاهل و رشته تحصیلی رابطه معنادار به دست آمد.

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

تاکو[1] (۲۰۲۲) در تحقیقی با عنوان تاثیر مهارت های زندگی بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر و پسر شهر پونای هند نشان داد که بین ابعاد مولفه های تفکر انتقادی و خودآگاهی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت وجود دارد. همچنین بین ویژگی های سن، جنس و رشته تحصیلی با سازگاری اجتماعی آنها تفاوت معنی داری مشاهده شد.

پاسکارلا[2] (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه بین مهارت های زندگی و احساس هویت دانش آموزان دختر و پسر شهر ناتینگهام انگلستان نشان داد بین مهارت های زندگی و احساس هویت احساس هویت رابطه معنی دار وجود دارد. بین دانش آموزان پسر و دختر در میزان تاثیرپذیری از این ابعاد تفاوت وجود دارد.

مک[3] (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان بررسی تاثیر برنامه مهارت های زندگی بر تربیت دانش آموزان شهر فرایبورگ آلمان نشان داد آموزش مهارت های زندگی و تربیت صحیح باعث افزایش معنی دار نگرش نسبت به مدرسه، یادگیری شیوه موفقیت در مدرسه، عملکرد تحصیلی و افزایش مهارت های زندگی می شود.

کوتارد[4] (۲۰۲۱) در مطالعات خود نشان داد که مهارتهای زندگی شخص را قادر می سازند تا دانش، نگرش و ارزش های وجودی خود را به توانائی های واقعی و عینی تبدیل کند و بتواند از این توانائی ها در استفاده صحیح تر نیروهای خود بهره گیرد و زندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد.

فیلد[5](۲۰۲۰) طی تحقیقات خود بدین نتیجه رسید که ابتکار یگانه عامل موثر در پیشرفت انسان به شمار می آید، به این ترتیب ضعیف بودن فرآیند بروز خلاقیت ها در جوامع عقب مانده نیز موجب بدبختی، فقر و فلاکت خواهد بود. در دنیای پیچیده کنونی که شاهد رقابتهای بسیار فشرده جوامع مختلف برای دستیابی به جدیدترین تکنولوژیها و منابع قدرت هستیم ، افراد تیزهوش، خلاق و صاحبان اندیشه های نو و مبتکرانه، همانند گرانبهاترین سرمایه ها، از جایگاه بسیار والا و ارزشمندی برخوردار هستند بطوری که شانس بدست آوردن خلاقیت بالقوه، می تواند موضوع زندگی و مرگ هرجامعه ای باشد.

[1]- Tako
[2]- Paskarella
[3]- Mac
[4]- Coutard
[5]- Field

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

کیزی[1] (۲۰۲۰) طی تحقیقی بدین نتایج رسید که مهارتهای زندگی شخص را قادر می سازند تا دانش ، نگرش و ارزش های وجودی خود را به توانائی های واقعی و عینی تبدیل کند و بتواند از این توانائی ها در استفاده صحیح تر نیروهای خود بهره گیرد و زندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد .

کانل[2] (۲۰۱۹) در تحقیقات خود به این نتایج رسید که مهارت های زندگی شخص را قادر می سازند تا دانش ، نگرش و ارزش های وجودی خود را به توانائی های واقعی و عینی تبدیل کند و بتواند از این توانائی ها در استفاده صحیح تر نیروهای خود بهره گیرد و زندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد .

وینتری[3] (۲۰۱۹) در تحقیقات خود به این نتایج رسید که یادگیری موفقیت آمیز مهارت های زندگی، احساس یادگیرنده را نسبت به خود و دیگران تحت تاثیر قرار می دهد. و علاوه بر این کسب این مهارتها نگرش دیگران را نیز در مورد فرد تغییر می دهد. به همین خاطر کسب مهارت های زندگی هم شخص را تغییر می دهد و هم محیط را. و این اصل دو سویه ارتقاء بهداشت روانی را شتابی دو چندان می بخشد.

وانگ[4] (۲۰۱۹) نشان داد که دانشجویان با هویت زودرس در ارتباطات فردی خود به شدت کلیشه ای رفتار کرده ودر بیان فردی کارامدی فردی ضعیف واز پیچیدگی شناختی پایین تری دارند وبرعکس دانشجویانی که هویت موفقی دارند مشخصاتی از قبیل احترام به خود در سطح بالا داشته ودر مقابل استرس انعطاف پذیری داشته واقدام به تصمیم گیریهای سنجیده ومتفکرانه ای می نماید ونسبت به آن متعهد میباشد .

کیمبلر[5](۲۰۱۸) طی تحقیقات خود بدین نتیجه رسید که خلق فکر، ایده و مفاهیم نو همواره اساس اختراعات ، اکتشافات و پیدایش راههای مناسب برای حل مسائل و مشکلات در زندگی انسان به شمار می آیند. جوامع پیشرفته و متمدن گذشته وحال پیوسته به ارزش و اهمیت این جنبه از توانائی ها ی ذهنی و فکری انسان توجه نموده و در صدد تقویت آن برآمده و از این طریق به توسعه، رفاه، ترقی و خوشبختی نائل آمده اند.

الکایند[6] (۲۰۱۸)نشان دادکه هویت همواره ارتباط واضحی را بین هویت های پیشرفته ومقیاسهای مختلف رشد نشان دادهاند به خصوص هویت موفق با سطح رشد خود تئوری عملیات صوری یا انتزاعی قضاوت اخلاقی

[1]- Kayzi
[2]- Kanel
[3]- Wintre
[4]- Vang
[5]- Kimbler
[6]- Elkind

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

ومنبع کنترل ارتباط مثبتی را نشـــان داده اســـت . همچنین افرادی با این نوع هویتها از لحاظ روانی حال خوبی داشته وسازگاری روانی سالمی از لحاظ کنار آمدن با مسائل به نحو مناسب دارند .

روش‌شناسی

روش‌های تحقیق متعدد و متفاوتنداز آنجایی که این تحقیق درپی دستیابی به ویژگی‌هایی است که محقق در آن ویژگی ها هیچگونه دخالت و تغییری ایجاد نمی کند و هدف اصلی صرفاً توصیف وضعیت موجود در میان معلمان می باشد در نتیجه، تحقیق حاضر از نوع توصیفی_پیمایشی است.

جامعه آماری مورد تحقیق

جامعه آماری شامل دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی دشتستان به تعداد ۲۰۲۰۰ نفر می‌باشد.

حجم نمونه و روش نمونه گیری

نمونه‌گیری به روش تصادفی و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۶۵ محاسبه که برای اطمینان بیشتر تعداد ۳۷۵ نفر بعنوان نمونه بررسی شدند

$$n=\frac{N Z^2 \alpha/_2 \times p\,(1-p)}{E^2(N-1)+ Z^2\ \alpha/_2 \times p(1-p)}$$

$$\frac{853(1/96)^2 \times 0/5 * 0/5}{(0/06)^2(853-1)+(1/96)^2 * 0/5 * 0/5} = 365.09$$

فرضیه های فرعی تحقیق

فرضیه ۱: بین خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول۱-همبستگی بین خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی

متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
سازگاری اجتماعی	۰/۲۱۹	۰/۰۰۰۱
خلاقیت		

همانطور که در جدول فوق مشاهده می شود ضریب همبستگی پیرسون بیانگر رابطه معنی دار بین متغیر خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی است به این معنا که هر چقدر خلاقیت دانش آموزان دختر

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

دبستانی بالاتر باشد ، سازگاری اجتماعی آنان نیز بیشتر می شود. این رابطه در سطح (P<۰/۰۰۰۱) معنی دار است. بنابراین ، فرضیه فوق تایید شد.

فرضیه ۲: بین مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول۲-همبستگی بین مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر

متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
سازگاری اجتماعی	۰/۲۷	۰/۰۰۰۱
مهارت های زندگی		

بین متغیر مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی براساس نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون مندرج در جدول فوق رابطه معنی دار وجود دارد به این معنا که هر چقدر دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان دارای مهارت های زندگی بیشتری باشند، سازگاری اجتماعی آنان نیز بیشتر می شود. این رابطه در سطح (P<۰/۰۰۰۱) معنی دار است. بنابراین فرضیه فوق تایید شد.

فرضیه ۳: بین ابعاد خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

جدول۳-خلاصه مدل تاثیر ابعاد خلاقیت بر سازگاری اجتماعی

R	R^2	R^2 تنظیم شده	خطای برآورد
۰/۲۰۳	۰/۰۴۱	۰/۰۳	۶/۹۵

جدول۴-نتایج تحلیل واریانس تاثیر ابعاد خلاقیت بر سازگاری اجتماعی

مدل	مجموع مربعات	df	میانگین مربعات	F	سطح معنی داری
رگرسیون	۷۲۹/۰۵	۴	۱۸۲/۲۶	۳/۷۷	۰/۰۰۵
باقیمانده	۱۷۰۱۹/۵۸	۳۵۲	۴۸/۳۵		
کل	۱۷۷۴۸/۶۴	۳۵۶	-		

همانطور که در جداول فوق مشاهده می شود ابعاد خلاقیت با هم بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان F= ۳/۷۷ در سطح (P<۰/۰۰۵) تاثیر معناداری دارند. با توجه به مقدار R^2 =۰/۰۴۱

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

نیز می توان گفت که ابعاد خلاقیت با هم ۴/۱ درصد از واریانس سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی را تبیین می نمایند.

جدول۵-ضرایب رگرسیون استاندارد شده و استاندارد نشده

مدل	ضریب استاندارد شده		ضریب استاندارد شده Beta	t	سطح معنی داری
	B	خطای استاندارد			
مقدار ثابت	۵۲/۲۸	۲/۲۷	–	۲۲/۹۶	۰/۰۰۰۱
ابتکار	۰/۱۴	۰/۰۵۸	۰/۱۳۵	۲/۴۳	۰/۰۱۶
سیالی	۰/۰۴۳	۰/۰۳۶	۰/۰۶۷	۱/۲۱	۰/۲۲۷
انعطاف	۰/۱۱۳	۰/۰۸۷	۰/۰۹۲	۱/۳	۰/۱۹۲
بسط	۰/۰۰۱	۰/۰۹۴	۰/۰۲۷	۰/۳۹۶	۰/۶۹۲

داده های جدول فوق نشان می دهد که بعد ابتکار دارای اثر مثبت و معنی داری در سطح ($P<۰/۰۱۶$) بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان می باشد به عبارت دیگر هر چقدر میزان ابتکار بیشتر شود، سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی نیز بیشتر می شود. هر چند هر یک از ابعاد سیالی ، انعطاف پذیری و بسط بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان اثر مستقیمی دارند اما این تاثیر در سطح آلفای ۰/۰۵ معنادار نیستند. بعد ابتکار بهترین پیش بینی کننده متغیر وابسته (ملاک) یعنی سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی محسوب می شود.

فرضیه ۴: بین ابعاد مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

جدول۶-خلاصه مدل تاثیر ابعاد مهارت های زندگی بر سازگاری اجتماعی

R	R^2	R^2 تنظیم شده	خطای برآورد
۰/۳۶۲	۰/۱۳۱	۰/۱۱۴	۶/۶۴

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

جدول۷-نتایج تحلیل واریانس تاثیر ابعاد مهارت های زندگی بر سازگاری اجتماعی

مدل	مجموع مربعات	df	میانگین مربعات	F	سطح معنی داری
رگرسیون	۲۳۲۸/۷	۷	۳۳۲/۶۷	۷/۵۲	۰/۰۰۰۱
باقیمانده	۱۵۴۱۹/۹۳	۳۴۹	۴۴/۱۸		
کل	۱۷۷۴۸/۶۴	۳۵۶	-		

نتایج رگرسیون چند متغیری مندرج در جداول فوق نشان می دهد که ابعاد مهارت های زندگی با هم بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی۷/۵۲ =F در سطح (P<۰/۰۰۰۱) تاثیر معناداری دارند. با توجه به مقدار۰/۱۳۱= R^2 نیز می توان گفت که ابعاد مهارت های زندگی با هم ۱۳/۱ درصد از واریانس سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی را تبیین می نمایند.

جدول۸-ضرایب رگرسیون استاندارد شده و استاندارد نشده

مدل	ضریب استاندارد شده		ضریب استاندارد شده Beta	t	سطح معنی داری
	B	خطای استاندارد			
مقدار ثابت	۵۲/۳۳	۴/۴۳	-	۱۱/۸۱	۰/۰۰۰۱
مشارکت و همکاری	۰/۴۹۱	۰/۱۲۹	۰/۲۵۲	۳/۸۱	۰/۰۰۰۱
مهارت تصمیم گیری	۱/۳۹	۰/۳۷۸	۰/۲۳۳	۳/۶۸	۰/۰۰۰۱
بهداشت و سلامت روانی	۰/۲۲	۰/۰۸۷	۰/۱۶	۲/۵۲	۰/۰۱۲
مهارت اجتماعی	۰/۱۹۳	۰/۱۱۹	۰/۱۰۵	۰/۱۶۱	۰/۱۰۷
بکار گیری نکات ایمنی	۰/۰۴۵	۰/۱۵۳	۰/۰۱۹	۰/۲۹۵	۰/۷۶۸
مهارت خودآگاهی	۰/۰۲۱	۰/۰۷۵	۰/۰۲۱	۰/۲۸۲	۰/۷۷۸
مهارت روابط بین فردی	۰/۰۰۰۱	۰/۱۳۲	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۵	۰/۹۹۶

نتایج ضرایب رگرسیون مندرج در جدول فوق نشان می دهد که هر یک از ابعاد مشارکت و همکاری، مهارت تصمیم گیری و مهارت رعایت بهداشت و سلامت روانی دارای اثر معنی داری در سطح آلفای ۰/۰۵ بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی می باشند اما تاثیر هر یک از ابعاد مهارت اجتماعی ، مهارت بکارگیری نکات ایمنی ، مهارت خودآگاهی و روابط بین فردی بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر هر چند مستقیم است اما در سطح آلفای ۰/۰۵ معنی دار نیستند. از میان ابعاد هفتگانه مهارت های زندگی ، ابعاد مشارکت و همکاری

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

، مهارت تصمیم گیری و مهارت رعایت بهداشت و سلامت روانی به ترتیب بهترین پیش بینی کننده متغیر وابسته (ملاک) یعنی سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی محسوب می شوند.

نتیجه گیری

مطالعه حاضر که به منظور رابطه بین مهارت های زندگی، خلاقیت با سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان انجام شده است، پس از طی مراحل مقدماتی و مرور ادبیات پژوهش، فرضیات آن تدوین گردید و سپس اطلاعات مورد نیاز جهت آزمون این فرضیه ها از طریق پرسشنامه های استاندارد مهارت های زندگی، خلاقیت، احساس هویت و سازگاری اجتماعی و با شیوه نمونه‌گیری خوشه ای چند مرحله ای، از یک نمونه ۳۵۷ نفری از دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان می‌باشد. جمع‌آوری با استفاده از روش‌های آمار توصیفی مانند درصد، میانگین و انحراف استاندارد و روش های آمار استنباطی مانند جداول یک بعدی توزیع فراوانی، ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون مورد بررسی قرار گرفت و به نتایج زیر دست یافت:

پیشنهادات کاربردی:

– توجه بیش از پیش سازمان اموزش و پرورش به بعد مهارت های زندگی باید سرلوحه کار قرار گیرد

–به بعد خلاقیت دانش اموزان و نواوری انان توجه ویژه شود.

– سازگاری اجتماعی دانش آموزان از الزامات مهم زندگی است نظام اموزشی به این مهم توجه کند.

– کلاسها و کارگاهای اموزشی برای معلمان و خانواده ها باید مورد توجه قرار گیرد.

– مدیران مدارس توجه عمده خود را به مهارتهای اجتماعی دانش اموزان معطوف دارند

منابع

آسانی، یدالله. (۱۳۸۱). بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی و پیشرفت تحصیلی در نوجوانان ۱۴ – ۱۸ ساله و والدین آنها دردو گروه در معرض طلاق و عادی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم.

آقایی، محمد. (۱۳۸۹). مقایسه ابعاد مهارت های زندگی بر تربیت در دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه شهر ساوه. فصلنامه علوم انسانی، دوره ۲۲، شماره ۲۰.

آقایی فیشایی ، تیمور. (۱۳۸۷). خلاقیت و نوآوری در انسانها و سازمانها. تهران: نشر ترمه.

ابوذری، محمد. (۱۳۹۱). بررسی رابطه مهارت های زندگی و احساس هویت در بین دانش آموزان دختر مقطع متوسطه اهواز. فصلنامه علوم انسانی، دوره ۲۴، شماره ۲۲.

احمدلو ، حبیب. (۱۳۸۳). «بررسی رابطه میزان هویت ملی و هویت قومی در بین جوانان تبریز»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران .

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

احمدی، اکبر. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر مهارت های زندگی بر خلاقیت دانش آموزان دبیرستانی شهرستان. کازرون. فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۳۲.

اسبورن، الکس. (۱۳۸۱). پرورش استعداد همگانی ابداع و خلاقیت. ترجمه حسن قاسم زاده. تهران: نشر دنیای نو.

اسماعیلی، درمان. (۱۳۸۲). مقدمه‌ی بر اصول و مبانی مهارت‌های زندگی. تهران: تازه‌های روانشناسی.

اصغری ، علی. (۱۳۸۴) ، بررسی برنامه آموزش مهارتهای زندگی بر پیشرفت تحصیلی ، انضباط و عزت نفس دانش آموزان سال اول متوسطه. تهران. فصلنامه روانشناسی، دوره ۱۵، شماره ۱۴.

افتخاری ، اکبر. (۱۳۷۳). بررسی میزان همبستگی مهارت های زندگی ، عزت نفس و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر شهرستان ارومیه ، دانشگاه ارومیه ، پایان نامه کارشناسی ارشد .

امامی‌پور، سوزان و سیف، علی اکبر. (۱۳۸۲) . بررسی تحولی سبک های تفکر در دانش آموزان و رابطه آن ها با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی. فصلنامه نوآوری های آموزشی، فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۱۹.

امیدیان، مرتضی و شکرکن، حسین. (۱۳۸۹). مقایسه وضعیت هویت یابی در دانش آموزان دختر و پسر مقطع پیش دانشگاهی استان خوزستان. مجله مطالعات روان شناختی. شماره ۱ .

امیدیان، مرتضی. (۱۳۸۹). هویت از دیدگاه روانشناسی. یزد: نشر دانشگاه یزد.

امینی، محمد. (۱۳۸۷). روابط موفقیت تحصیلی با خودکارآمدی و مقایسه آنها در دانش آموزان ممتاز و عادی. تهران. فصلنامه روان‌شناسی . فصلنامه روانشناسی، دوره ۲۱، شماره .

ایس الیاس، موریس. (۱۳۸۳). تصمیم گیریهای اجتماعی و رشد مهارتهای زندگی. تهران: نشر عارفی.

بهروزنیا، پروین. (۱۳۸۷). تقویت انگیزه ی یادگیری در دانش آموزان. ماهنامه ی رشد تکنولوژی آموزشی، دوره ۲۱، شماره ۱۹.

پارسا ، پویا. (۱۳۸۸) مهارتهای زندگی. ضرورت دنیای امروز. فصلنامه روان‌شناسی، دوره ۲۲، شماره ۲۱.

پاشا، راضیه. (۱۳۸۳). بررسی جو عاطفی خانواده با سازگاری فردی- اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پسر دبیرستانهای شهرستان مسجد سلیمان، مجله روانپزشکی، شماره ۲۵ .

پور فرج، عمران ، مجید. (۱۳۸۷). بررسی رابطه بین خلاقیت ، هوش هیجانی و خودکارآمدی . اولین کنفرانس ملی خلاقیت شناسی و مدیریت نوآوری در ایران، ماهنامه تدبیر، شماره ۴۲۲.

تاروردی زاده ، داوود. (۱۳۸۸). تبیین عوامل اثرگذار بر هویت ملی دانشجویان دانشگاه پیام نور استان اردبیل. ماهنامه مهندسی فرهنگی ، شماره ۲۷ و ۲۸ .

جاگرانی، فاطمه. (۱۳۹۰). نقش آموزش و پرورش در ارتقاء مهارتهای زندگی . اورمزد، دوره ۱۴، شماره ۱۳.

حاجیلو، علی. (۱۳۸۵). سازگاری اجتماعی. نشریه آموزشی پژوهشی. اورمزد، دوره ۱۰، شماره ۹.

حقیقی جمال، کاظم. (۱۳۸۱). بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با سازگاری دانش‌آموزان دختر پایه سوم مدارس راهنمایی اهواز مجله تکنولوژی آموزشی، شماره ۱۳.

Campbell , A. et al , (2006) , The Quality of American Life Perceptions, Evaluations and Satisfaction, New York , Russell.

Coutard, Oliver , (2000) , Quality of Life in the Paris Area and New Challenges to the Regional Transport Policy , Singapore.

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

Elkind , seth J , (2008) , The evolution of Eriksonian and Neo Eriksonian identity Theory and research , A Review and Integration , Identity , an Intemational Joumal of Theory and Research .

Field , Mac.(2010) “Shaping a National Identity: Malta in the EuropeaUnion .” International Journal of Sociology .

Hara , S .H Husmans sipke (2001) " Investigating the thinking styles of creative people ," Social Psychology Quarterly , vol 54.

Kanel, E., Shahraray,(2009) Personal Life Skills. Social Psychology of Education , 12 .

Kayzi , Frank. (2010) , “Personal Life Skills,” The Canadian Review of Sociology and Anthropology.

Kimbler, Terenzini ,(2008), The Impact ofCollege on Students: Myths, rational myths, and some other things that may not be true.Nacada Journal; 19(3): 78-89.

Louksa ,Elmal , (2001). " Psychosocial factors on creative performance , February cheng - Feng Shih.

Mac, Fier SM, (2010). Facilitating the high school-to-college transition for students withpsychiatric disabilities : Information andstrategies or school counselors.;8(10):10-ColloquiumProceedings,CapeTown:germany,fribourg.pp. 83-101.

Paskarella ,Be , M.D. & Kuk , L . S . (2011) . Id . Personality and Individual Differences , 39 .

Tako, Peters (2012) Creative Kids : 4 Ways To Spark Their Imaginations.

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]

The Relationship Between Life Skills, Creativity and Social Adaptation among Female Elementary School Students in Dashtestan County

Nazkhatoon Alipanah Rudbar1, Fatemeh Khajeh Azad2, Maryam Nourizadeh3

1. Fifth Grade Elementary School Teacher, Dashtestan County Education Department
2. First Grade Elementary School Teacher, Dashtestan County Education Department
3.Third Grade Elementary School Teacher, Dashtestan County Education Department

Abstract

The aim of the present study is the relationship between life skills, creativity and social adaptation among female elementary school students in Dashtestan County. The present research method is a descriptive correlational research. The statistical population of the present study consists of all female elementary school students in Dashtestan County, which includes 20,200 people. The sample size of this study is 357 people, which was obtained through a multi-stage cluster sampling method. The data collection tools in this study are standard questionnaires, Saatchi Life Skills Questionnaire, Abedi Creativity Questionnaire, and Kim Social Adaptation Questionnaire. The results showed that the variables of life skills and creativity are the best predictors of the social adaptation variable of female elementary school students, respectively. Also, a significant relationship was observed between the creativity variable and social adaptation of female elementary school students. In addition, it was found that there is a significant relationship between the creativity variable and social adaptation and between the life skills variable and social adaptation. Among the students, it was seen that the dimensions of creativity have a significant relationship on the social adaptation of female elementary school students. The initiative dimension was considered the best predictor of the variable, namely social adaptation of female elementary school students.

Keywords: Life Skills, Creativity, Social Adaptation. Female Elementary School Students in Dashtestan County

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19]